Sahip ve Başmuharriri
Bekir Sükûti Kulaksızoğlu

İDARE YERİ
Yeniyol Matbaası
Trabzon
Telefon 116

Yeniyol

Salı ve Cuma günleri çıkar Siyasî Gazete - Trabzon

Çarşamba
30 1ci KÂNUN 1942
20 inci yıl
Sayı 2952
Fiyatı 5 kuruş

Vilâyetimizin Varlık Vergisi

Tesbit İşi Bitti..

Merkez 500 Bin Lira olarak tahmin ediliyor...

Vilâyetimiz dahilindeki mükelleflerin varlık vergilerini tesbite memur komisyonlar faaliyetlerini bitirmiş, tesbit edilen vergi mikdarları vekâlekçe tasvip edildikten sonra ilân edilecektir.

Tesbit edilen vergi mikdarının merkez kazası için 500 bin ve vilâyet itibarile 600 bin lira kadar olduğu tahmin olunmaktadır.

C. H. P. Meclis Grupunda

Hariciye Vekili

Siyasî Hadiseleri İzah Etti

Ankara 29 (a. a) Cümhuriyet halk Partisi meclis gurupu umumî heyeti bugün saat onbeş onbeşte reis vekili Seyhan mebusu Hilmi Uranın reisliğinde toplandı celse açıldıktan ve geçen toplantının zabit hülâsası okunduktan sonra sözalarak kürsüye gelen Hariciye vekili Numan Menemenci oğlu son haftalar zarfında cereyan eden uzak yakın dünya siyasî hadiseleri üzerinde gurup umumî heyetini tenvir etmiş, hatiplerin sorgularına cevap vermiştir Ruznamede müzakere edilecek başka madde olmadığından saat 16,30 da celseye nihayet verilmiştir

Sarsıntı Felâketlerine yardım devam ediyor.

Tokat 29 (a. a.) Vilâyetimiz merkezinde yer sarsıntısı felâketzedeleri için yapılan para bağışları kızılay umumî merkezine gönderilmiştir. Bundan başka yine buradan temin olunan erzak ve giyim eşyalariyle ve diğer levazımda felâket sahasına sevk edilmiştir vilâyetin her tarafında yardıma devam edilmektedir.

Alman Tebliği

Doğuda afrikada

Berlin 29 (aa)alman Tebliği Terek bölgesinde düşmanın mevzii hücumları akîm kalmıştır Alman ve romen kıtaları karşı hücuma geçerek düşmanı püskürtmüşler ve bu arada bir çok Tank imha etmişlerdir. volga ile don arasında yeni düşman hücumları akomete uğratılmıştır. çevrilmiş bulunan bir düşman grupu imha edilmiştir .

24 ilk kânundan beri hava kuvvetlerininde iştirak ettiği muharebelerde 65 Tank 80 Top ağır ve hafif bir çok piyade silâhları ve diger harp malzemesi Tahrip edilmiş veya ele geçirilmiş ve çok sayıda esir alınmıştır düşmenin Kaybi esir sayısından çok yüksektir. İlmen gölünün cenup doğusunda düşman hücumlarına devam etmiştir. bu hücumlar düşmana ağır kayıplar verdirtlerek püskürtülmüş 31 soveyt Tankı tahrip edilmiştir. Tunusta hava kuvvetlerimiz pek çok Tank ve arabayı tahrip etmiştir.

B. Rasım Arsan

Devlet şurasına aza oldu

Maarif ordusunun değerli simalarından hemşerimiz Rasim Arsan'ın Devlet şurası azalığına seçildiği memnunlukla öğrenilmiştir.

Feragat ve faziletiyle Temayüz eden ve Öğretmenlik, müdürlük sicil müdürlüğü maarif müfettişliği nibi Kademeleri başarı ile geçmiş bulunan Bay Rasim Arsanı yeni ödevinden ötürü Kutlar başarılarını dileriz.

İngiliz Parlamento azası Atatürkün muvakkat kabrini ziyaret ettiler

Ankara 29 (a. a.) Şehrimizde bulunan ingiliz parlamentosu azaları yadlarında mihmandarları olduğu halde bugün saat onaltıda Atatürkün muvakkat kabrini ziyaret ederek muhtesem bir çelenk koymuşlar ve Ebedî Şefin manevi huzurunda beş dakika süren bir tazin vaziyette bulunmuşlardır,

İngiliz Heyetinin Ankaradaki Ziyaretleri

Ankara 29 (a. a.) Büyük Millet Meclisinin misafiri olarak şehrimizde bulunan ingiliz parlamento azasından bir heyet bugün öğleden önce 10,30 Büyük millet meclisindeki makamlarında Millet Meclisi reisi Abdülhalik Rendayı, onbir onbeşte Başvekil Şükrü Saracoğlunu, onbir kırk beşte Hariciye vekili Numan Menemencioğluyu ziyaret eylemişlerdir.

Sovyet Tebliği

doğu cephesinde

Moskova 29 (a. a) Sovyet haberler birosunun tebliği : 28 ilkkânunda kıtalarımız Kopenikova doğusundaki taarruzları muvaffakiyetle devam etmiş, 20 25 kilâmetre ilerliyerek bazı meskûm yerleri zaptetmistir.

28 ilkkânunda cephenin bu kısmında alınan esirlerin sayısı 3500 e yükselmiştir.

Alman Denizaltıları

İngiltereden gelen bir gemi kafilesine saldırdılar

Berlin 29 (a. a.) — İngiliteden cenuba doğru giden bir kafile iki günden beri denizaltılarımız tarafından takip edilmekte idi. Denizaltılarımız dun gece bu kafileye karşı müteaddit hücumlara geçmiş. töpyekün 85 bin ton tutarında gemiyi batırmış, bundan başka üç gemiye de isabeeler kaydedilmiştir.

İngiliz parlamento azasına Ziyafet

Ankara 29 (a. a.) Büyük Millet Meclisinin misafiri olarak şehrimizde bulunan ingiliz parlamentosuua mensup mebuslar şerefine bugün Anadolu kulübünde büyük Millet meclisi Hariciye encümeni reisi Muzaffer Göker narafından bir öğle yemeği verilmiştir.

Atatürk Koşusu

Pazar günü saat 10 30 da Hükümet binası önünde 367 atletin bir ağızdan istiklâl marşı söylemesiyle başlıyan merasimden sonra Atatürkün hatıralarını anma sükûtunda bulunulmuş ve bilâhare koşulara geçilmiştir

Neticede büyük bir kalabalığın alkışları arasında küçüklerden liseli Zekeriya Bali 2200 metrelik mesafeyi 7 dakika 27 saniyede koşarak birinci, Rıfat kardeş oğlu 7 dakika 37 saniye 6 10 la ikinci Orhan Demiray 7 dakika 38 saniye 5 10 la olmuştur. Takım tasnifinde Lise 1. 2. 3 üncü olmuştur.

3500 metrelik büyüklerin koşusunda idman ocağı Gençlik kulübünden Kemal Tarakçı 10 dakika 15 saniye ile birinci liseden Mustafa Nakkaş 10 dakika 34 saniye ile ikinci garnizon gücünden Bilâl güleseren 10 dakika 40 saniye ile 3 üncü olmuşlardır.

Takım tasnifinde idman gücü gençlik 1 inci Lise ikinci Ticaret Lisesi üçüncü gelmiştir.

B. Arif Sayıl

Bir, iki aydanberi Ankara ve istanbulda bulunan eski meb'uslarımızdan B. Arif Sayıl geçen posta ile şehrimize dönmüştür.

Günlerin içinden :

Eskiye Rağbet !

Geçen sabah, bir köylü kadını : „ süt, yoğurt, yumurta, fındık' mısırunu ve taze yağ da var " diyerek evimizin kapısını çaldı. Süt yoğurt, yumurta neyse ne, tereyağının bulunmasına çok sevindik. Çünkü evimizde bir gram bile tereyağımız yoktu. Bunun üzerine köylü kadını —iltifatla— kapıdan içeriye aldık ve yağın fiyatını sorduk. Para ile vermediğini eski ile değiştirdiğini söyledi. Yağa mukabil verecek eski bir şeyimiz olmadığından kadına parayla satması için yalvardık, yakardık ; kâr etmedi. Nihayet çıktı, giderken adeta bizimle alay edercesine bağırıyordu . „ eski ile taze yaaağ verigrim, eskiiile . . . "

Köylü kadının sözleri kulaklarımda çınlarken hatırıma Nasrettin Hoca'nın „ ye kürküm ye " fıkrası geldi. Hoca merhum sağ olsaydı, kimbilir, sadece „ ye kürküm ye " demeyecek, kürkün yanı başında eskiye de mutlaka bir yer verecekti ...

İyi ama, kürkü olmayan, eskisi bulunmayan ne yapsın mı diyeceksiniz? Ne yapacak? onlar da bizim gibi köylü kadının arkasından bakakalsın !

* *

Günler Geçtikce

Daima uyanık, Daima dikkatlı Daima kayıtlı

İnsanların, etrafındaki olaylarla az çok ilgili bulunması elzem olan bir devirde yaşıyoruz. Bunun için daima dikkatli, kayıtlı ve uyanık bulunmayı, insanda aranılan vasıfların en önemlisi olarak saymak gerektir.

Bütün bu hassasları benliğinde toplayan bir insan hayat mücadelesinden her zaman muvaffak çıkmakta hiç güçlük çekmez. o, meçhulün, karanlığın bile hakikatlarını önceden sezmek kabiliyetini haizdir.

Afyonulu bir kafanın sinirlere verdiği uyuşukluk, gevşeklik içinde etrafta olup biten hadiselerden habersiz pinekliyen insanlar, cemiyet için zararlı mahlûklardır.

Koca bir cemiyetin bütün mukadderatı, o cemiyet fertlerinin hareketlerile ölçülü olduğuna göre bu hassa insanda daha büyük bir ehemmiyet kesbeder. Daima uyanık, daima dikkatlı, daima kayıtlı bulunmalıyız. Çünkü yirminci asrın, uyku, uyuşukluk, kayıtsızlık içinde bocalayan milletlere hiç, ama hiç tahammülü yoktur. Onların realite karşısında aydınlamayan varlıklarını, daldıkları uyukunun uyuşukluğu içinde boğmakta bir an bile teredüt etmez.

Fert olarak olaylara karşı uyanık ve tedbirli bulunuşumuzun milletçe önemi büyüktür.

Aman dikkat edelim!.

İbrahim Örs

Kır koşuları

Geçen pazar günü 380 atletin iştirakile yapılan kır koşuları çok alakalı olmuş ve iyi neticeler alınmıştır. Evvelki hafta mektepliler koşusuna da 900 genç katılmıştı.

Şehrimizde, atletizme karşı bu sene olduğu kadar sevgi ve alâka gösterilmemiştir.

Gençlerimizi kutlarız.

Zeytinler iyi

Bu sene yapılan zeytin sineği mücadelesinin faydalı sonucu alınmış bulunmaktadır.

Pulatane ve Mersin zeytinlerinin kurtsuz ve vasıfce pek iyi olduğu anlaşıldığından zeytinlerimize fazla rağbet gösterilmiştir.

MESELELER

MİLLİYETSİZLİĞE DOĞRU !

Temcit pilâvı gibi ağzımızdan milliyetçilik lâfını, kalemimizden de milliyetçilik konusunu düşürmeyişimiz, belki bazı kimseleri sıkabilir. Fakat bu, büyük bir ihtiyaç içinde bulunduğumuza işarettir Şunu itiraf etmeliyiz ki, bugün, milliyetsizliğe doğru bir kayış vardır.

Milliyetsizliğin birinci tezahürü annesizlik ve taklit zihniyetidir. Bugünkü halde cemiyetimiz, dehşet verici bir an'anesizlik içinde yüzüyor. Düğünlerimize bir bakınız: Yeni an'ane gelinle güveyin ilkin dansetmelerini şart koşuyor. Musikimizi dinleyiniz: Arap yalelilisiyle Amerikan cazı arasında bocalayıp duruyor. Dil inkilâbımız sözde, finlerin, irlandaların, Almanların, İranlı ve Arakların dil inkilâpları gibi milli olmak üzere başlamıştı, çok geçmeden, fransızca kelimeleri Türkçe diye yutturan bir maskaralık oldu. Bugün „komprehansiyon deklârasyonu" diyoruz. Tarih inkilâbı Atatürkün irşadile milliyeye doğru giderken, sonunda, bütün dünya milletlerinin tarihini Türk tarihi diye belletmek yolunu tuttu! Kültürümüze bakınız: milli destanlarımız işlenmemiş dururken, Odise tercüme edilip bastırılmaktadır; Kutatgubilig durarken, sofoklis, öripides ve Aristofon dilimize çevirmektedir. Milli kültürümüz meçhul, milli eserlerimiz meçhuldür; fakat yunan kültürü, lâtin kültürü ve hümanizma diye tutturmuşuzdur. Ankara Tarih fakültesinde türkolojide bursiye adedi 6 ingilizcede olsun, Fransız edebiyatı şubesinde olsun, 15 dir (1940) Türk genci bilgi tonvukuku Yuluğ tiğini bilmez, fakat makyaveri, Xenophun'u gayet iyi anlatır. Justinyanüşün kodu. Nopolyon kodu meşhurdur, fakat Tüzükâti Timur meçhuldür. Hâlâ münevverler arasında Sezâr, İskender ve Napolyon; Mete, kutluk ve Yavuzdan daha meşhurdur! Resmî binalarımıza bakınız kendinizi Amerikada zannedersiniz, edebiyatımız halâ şarktan başka bir şey terennüm etmemekte, ressamlarımız „nü" ve „peyzaj" dan başka bir şey çizmemektedir; bunun dışında tek kolu, devletin hâlihazır büyükleridir! Atatürk için anıt kabir müsabakası yapıldı; seçilen 3 projeye bakınız: Alman ve italyan mimarları, tam Türk mimarisine uygun, milli hususiyetlerimizi aksetiren bir uslûptsdır; Türk mimarının projesine bakınız: Atina partenon ve akropolundan sanki kopya edilmiş Avrupadan tahsilten dönenlere bakınız: Fransadan gelenler fransız, Almanyadan dönenler Alman, Amerikada okuyanlar Amerikandır. Milliyetsizliği bu kadarla da bırakmıyarak, orada bir ecnebi kadınla evlendikten sonra yurda dönmek alçaklığını kılları kıpırdamaden yaparlar.

Milliyetsizlik, bizim en korkunç yaramızdır. Orta Asyada Çini taklide yaltendik. İslâmdinine girer girmez Araptan koyu arap, acemden koyu acem olduk Avrupa medeniyetine döner dönmez de bütün kültür müessesemiz ve ananemizle birlikte garbın mukallidi olmakta adeta birbirimizle yarışıyoruz işin daha fecisi, bunları bir felâket olarak kabul etmiyor, milli kültür ve milî an'ane müdafilerine „medeniyet" tekâmül eder! lâfiyle cevap verebildik sanıyoruz Bilmiyoruz ki, biz, Türkler, milliyetimizi unuttukça ananelerimizden ayrıldıkça, şunun bunun taklitçisi oldukça, daima felâketlere sürüklendik Orhun yazitlarında Gök Türk kağanı bu büyük hakikati anlamıştı : „Çinin yumuşak malı ipeklileleri sizi çekti: Türk beyleri çine adlar taktılar... Ey Türk milleti oraya gitme! mahvolaksın!" diye, binlerce yıl önce taşları kazdırtmıştı. Ziya Gökalp ta, o emsalsiz (kızıl elma) şiirinde, bu derdi deşmişti. Biz hâlâ bu yarayla bunalıyoruz. Bir cemiyet ki millî giyimi smokin, millî başlığı silindir; gençliğinin millî musikisi caz, millî oyunu (sving) dir; dili, tarihi ve kültürü yabancı tesirler altında, ahlâki frenkleşmiş ilmi garplı, edebiyatı ve sanatı taklit, mimarisi kopya, heykelleri sokrat tipinde, eğlencesi Amerikan çeşnisinde, hatta bazı ailelerde, bayramı Noel ağacıyle kutlamağa başlamış olursa, o cemiyet meçhul karanlıklara doğru yuvarlanıyor demektir. Onun içindir ki milliyetçiler, bukadar hassasiyetle bu yuvarlanışın önüne atılmakta ve mukaddes Türklük yolunu göstermektedirler. Musikide, (finlandiya) yı yazan bir Jan Sibelyüz (Macar rapsodisi) ni yazan bir Lizt, Polodezi yazan bir Şopen, Rus havalarını besteleyen bir Borodin ve Korsakof, Slav danslarını terennüm eden bir Dvorjak bekliyoruz. Edebiyatımız bir Dr. Lönrot bekliyor. Milliyetçi şairle birlikte (Parnastan çık, gel Ortaca) diye bağırıyoruz. gence Amerikanın caz kültürünü ve münevvere alman (kultur) unu değil Türk kültürünü, Türk ana'nesini, Türk ahlâkını ve türk tarihini gösterirken, sesimiz heyecandan titriyor. Çünkü Türklüğün kuruluşu ve yücelişi, bu sesin duyulmasına bağlı.

Bugünün bütün Türk milliyetçileri, Bilge kağanla birlikte olanca heyecanımızla bağırıyoruz: „ Ey Türk milleti ! Milliyetsizliğe gitme! Orada mahvolursun! "

Gök-Bürüden

R. Oğuz TÜRKKAN

Ekmek yerine mısır de alınabilecek

İstihkak sahipleri arzu ettikleri takdirde ekmek karşılığı olarak karne mukabilinde beher nüfus başına 300 gram mısır danesi verileceği ve isteyenlerin bir günlükten bir aylığa kadar mısır alabilecekleri haber alınmıştır.

Öbürgünden itibaren Ekmek 400 gram

Haber aldığımıza göre 1 2. inci Kânun 943 cuma gününden itibaren ekmek istihkakı 300 gramdan 400 grama çıkarılacaktır.

İçki buhranı kalmadı

Bir aydanberi, piyasada hüküm süren içki buhranı son günler giderilmiştir.

BİRKAÇ SATILRA

Normal piyasaya doğru...

Varlık vergisinin tahakkuk ve tahsilile tedavülden kaldırılacak para mıkdarı 400 milyonu aşacağa benziyor. Yürütülen hüküm ve mutalaalara göre, bu miktar para tedavülden kalkınca. elde kalacak ve dönecek olan paranın iştira kıymeti yükselecek, öbür taraftan eşya fiatları da o nisbette düşücekeir.

Demek oluyor ki, paranın miktarı azalınca kıymeti yükselecek kıymeti yükselince piyasada nor mallık hakim olacak ve bu surelle satıcıların nazü istiğnaları ortadan kalkacak, arz ile talep arasında nizam ve intizam hüküm sürmeğe başlıyacaktır. Öyleya. çıksın meydana. şu unlar, pirinçler yağlar ve saireler bakalım !

Görüp Düşündükce

Yeni yıla girerken

İki gün sonra 942 yılını bırakıp 943 yılına girmiş olacağız. Yeni yılın da Türk milleti için mes'ut ve müreffeh olmasını temenni ederken dünya harbinin de sona ermesini candan dileriz.

Dört yıldanberi uzayıp gitmekte olan çetin ve kanlı savaşlar, muharip milletleri kasıp kavurmakta ve bir anlaşma ve ya sulhten bahsedilmemektedir. Acaba yeni yılda ; top, tüfek ve bomba gürültüleri ve barut kokulariyleml gelip geçecek?

Bütün cephelerdeki durum şimdilik müttefikler lehine cereyan etmekte ve teşebbüslerine almış bulunmaktadırlar. Diğer taraftan İtalyanların büyük sanayi şehirleri ağır müttefik uçaklarının şiddetli bombardumanlarına hedef olmaktadır. Bununla beraber mihverin harp kudreti zayıflamamış olduğu ileri sürüldüğü gibi akdenizde hâkimiyetini tamamile müttefiklere kaptırmamak ve Avrupaya ikinci bir cephenin açılmasına meydan bırakmamak zorunda bulunan mihverin şimali Afrikada tutunabilecekleri ihtimal verilmediği ve Rus cephelerinde ise zafer yolları kapanmış bulunduğu mütalea edilmektedir. İşte bu vaziyete göre harp hareketi son aylar içinde müttefiklerin lehine dönmüş oluyor. Bir taraftan Rommel orduları Tunusa çekilmekte diğer taraftan da Rus kuvvetleri taarruz tazyikini artırmaktadırlar, O halde bakalım 948 yılı hangi tarafa karar zaferi armağan edecek ? Bunu henüz meçhul : yalnız bir hakikat varki, bütün dünya ve bütün beşeriyet bir an evvel sulh ve sükûna kavuşmak için çırpınıyor. Acaba bu temenni yeni yıla nasıl olacaktır dersiniz ?

Bilâl Akıncı

Kebii Güney

İhracat kontrolörü Kebii Güneyin Başkontrolörlüğe terfian tayin edildiği memnunlukla haber alınmıştır.

Stalingratta Rus taarruzu

Moskova 29 (a. a.) Dün sabah neşredilen Rus tebliği : Kıtalarımız 28 ilkkânun gecesi Stalingrat çevresinde taarruzlarına devam etmiştir.

Afrikada Sükûnet !

Kahire 29 (a. a.) Orta şark tebliği : Dün Vadiülhalfa bir çevresinde düşmanla temas eden kıtalarımız kayda değer hiç bir hareket görmemiştir

GENÇLİK ve EDEBİYAT

GURBETTE AKŞAM...

Yer yer gölge çöktü yamaçlara. Ilık bir rüzgâr geziyor, dolaşıyor saçlarımda. Çakıllarda hazin fakat haz dolu bir seslenişi var minicik dalgaların. Güneş ufukta yanan bir kalp parçası sanki... Toplıyor mor dağlara, sulara düşen eteklerini, gömülüyor ağır ağır engine. Akşam oluyor, akşam yine. Sessiz, kimsesiz, yapayalnız bir akşam...

Gurbette hislidir, içlidir akşamlar. Bir melâl çöker içe, gölgeler belirince. Meçhul bir noktaya dalar gözler. İçte bir boşluk duyulur, hisler soyunur. Hançereyi sıkar bir el. Hatıralar sıyrılır sisten, yırtılır geçmişi gölgeliyen tül, sarmaşık dünlerle gönül... Unutur insan kendini, aşar tepeleri geçer engini... Varır özlenen yere bulur aradıklarını... Dertli bir baştır akşam, gözlerde yaştır akşam...

Görülür en tatlı rüyalar, kurulur en içli hülyalar gurbet akşamlarında. Gölgeler belirince, ufuk esmerleşince en gamlı, en tatlısı başlar anların. Unutmak kendini, dönebilmek geriye en büyük teselisi, zevkidir gurbette kalanların.

Bir hayat dile gelir, yıllar ses verir boylu boyunca, yollar kalpleri bağlar, gözler gözleri bulur, ağlanır, kavuşulur akşam olunca...

Sessizdir, kimsesizdir akşamları gurbetin. Gönül elinde saz olur, hıçkırık niyaz olur, gider Tanrıyı bulur gurbette akşam...

Pazar 25 - 12 - 942

Muzaffer KORLU

Çamlar Perisi

Şu çamlar ve çınarlar,
Sular akar ve çağlar,
Tabiat, güler ağlar.

Çamlardan demet yaptım,
Suyun yoluna saptım,
Bu yolda gönül yaktım.

Suyun başında bir kız,
Yerlere çökmüştü diz,
Görünce çevirdi yüz.

Kız peri olsa gerek,
Belki sever diyerek,
Yavaşça yürüyerek:

"Ne gezersin burada?"
"Eşin yok mu yuvada?"

Sordum cevap vermedi,
Başka bir şey demedi,
Anlaşıldı sevmedi.

Verdim epeyce mola,
Döndüm geldiğim yola.

I. H OBREK

Mahlâsalmaz'a İthaf

Ne takdir olunduk, ne de okşandık
Anın çun kaybolmaz yürekten sızı
Saimiz boş imiş artık inandık
Zannetme muhitim güldürür bizi

Herkese malûmdur hali melâlım
Feleklerden geçti çok arzuhalım
Ne ikbalim parlar, ne istikbalım
Parlamadı gitti talih yıldızı

Sana minnettarım ey nuriu evlât
Erdi kulağına ettiğim feryat
Bahtımız kararmış, halimiz berbat
Gülmedi yüzüme güneşin kız

Umardım ahvalim alınır yade
Belki sed çekerler hali berbade
Herkes gülmesinde zevki sefade
Gamhanede bir ben kırarım dizi

Dinle sözlerimi ey Mahlâsalmaz
Bu gördüğün dünya kimseye kalmaz
Bundan sonra artık tanbnrum çalmaz
Belki de keserim saz ile sözü

Akar gözyaşlarım durmadan akar
Ne müthiş şimşekler beynimde çakar
Kimler takdir eder bilmem kim bakar
Olsa da ruhumda cevherin özü

Baba Salim ÖĞÜTÇEN

Soğuksu : III

Soğuksu Kırları...

Orada kırlar da başkadır... Tabiat, güzellik hususunda hiç bir lütfunu Soğuksudan esirgememiş...

Bir yaz sabahı... Boztepe sırtlarında gerine gerine tatlı bir uykudan uyanan güneşin, Soğuksu kırlarında kızıl taneler halinde billûrlaştığını görürsünüz.

Hafif ıslak, yeşil çemenleri insan gezerken incitmekten korkar sanki...

Koku, renk ve sıhhat dolu o geniş yeşillikte, gezmek, mütemadiyen gezmek ister insan...

O yeşilliklere, kimimiz bir (Beş Mayıs) günü, kimimiz sıcak bir yaz gününün azabından sıyrılıp gölgeliklerinde uzanarak en tatlı hatıralarımızı serpmişizdir...

O kırlarda bir gün geçirmek.. Tabiat güzelliklerinin insana verebileceği nadir bir zevktir.

Soğuksuda, bu müstesna zevki tatmamış Trabzonlu hemen hemen yok gibidir.

Grup... Soğuksu kırlarında morlaşan akisler... Vadilere sinen sessizlik ve sonra sükût...

Akşam çok hazin olur Soğuksu kırlarında...

Soğuksu kırları...

Ömrümün beş yılının en tatlı hatıralarını yeşil kucağında saklıyan SOĞUKSU KIRLARI...

FERHAT SU

Köy ve Köylü

Kemrelikteki Gübreyi Tarlaya ve Bahçeye ne yakıt ve nasıl Vermelidir

Bu mes'ele de mühimdir. Bizi köylülerimiz buna hiç ehemmiyet vermezler. Ahırdan, hayvanların altından çıkan gübreyi, ya doğrudan doğruya tarlaya atarlar veya kemreliğe yığıp bir kaç gün sonra oradan alır bahçeye götürürler: Bunların her ikisi de doğru değildir.

Ahırdan alıp doğrudan doğruya tarlaya gübre atmak ancak o tarlanın toprağı kumlu olursa caizdir. Böyle topraklar da bizim köylerimizdehemen yok gibidir, aidır. Onun için bu adedten vaz geçmelidir. Taze gübrenin köklere zararı vardır.

Ahırdan çıkan gübreyi kemreliğe yığmalı ve orada iki ay saklanmalıdır.

İki aydan fazla bekletmekte doğru değildir. Kemrenin tarlaya verilip verilmeyeceğini anlamak için de bir usul bir kaide vardır.

Onuda ben söyleyeyim Avrupalılar, kemreyi fazlaca çürütmezler. Fazla çürüyen gübrenin kuvveti gaybolur derler ki doğrudur Bunlar fazla çürüyüp çürümediğini anlamak için kemreliğin içindeki seplara, samanlar ve ifterilere şöylece bir bakarlar: Bu sapların ve ifterilerin eski halini gaybedip te tamamile çürümüş bir kale geldiği zamanı kollaştırırlar ve o halde gelince o kemreliğin artık tarlaya taşınması zamanı geldiğine hükmedilir.

Tamamile kurumuş aeğil ıslakça olan kemre makbuldar .

Bir gûbrenin tarlaya taşınması zamanının gelip gelmediğini anlamak için bazı tecrübeli köylülerimiz kemreliğin kenarından siyah bir suyun akmasına bakarlar. Böyle bir sa akma başlarsa o kemreliuin artık zamanı gelmiş demktir .

Kemrelikten tarlaya güpre kaldırırken daha ikimeseleye ehemmiyet vermelidir. Biri şudar: Kemreliğin bütün gübresini sepetleyip götürmek doğru değildir.

Yani kemrelikte bir az kemre kalmalıdır ki ondan sonra ahırdan çıkan taze gübreler kemrelikte onunla karışarak pişsin kemâle gelsin olsun' Yoğurt yapmak için kullanılan maya ne ise bu da odar. Kalan kemre maya vazifesini görecektir.

İkinci mesele de şudur Kemreliğin üstü ile altı bir değildir. Üstündeki kemreler altındaki kemrelerden daha kuvvetlidir iyisi altındadır Onun için sepetlere doldurrken kamreliğin hem üsünde ve hem de altından almalı yeni her sepett her ikisinden de bulandurulmalı-ır.

Gübreler tarlaya güzün ve kışın taşınmalı ve tarlada her sepet ayrı ayrı yerlere boşanmalıdır. Ancak bu yığınları bu öbekleri tarlada fazla bırakmak doğru değildir.

Üzerine yağmur yağmamalı. Yağarsa her yığının kuvveti altına sızar, tarlanın o yeri daha kuvveli olur öte taraflar zalf kalır. Onun için gübrenin tarlaya taşınması işi bitince beklemeden hemen etrafa yayılmasına başlanmalıdır.

Gübrenin toprağa gömülmesi mes'elesinde köylümüzün bazı yanlışlıklar yaftığı da görülmektedir. Gübre derin mi yoksa yufka mı gömülmelidir ?Bunuu için de kaide vardır: Eğer toprak ıslak killi ağır ise gübre yufka gömülecektir. Eğer yanlışlıkla derin gömülursa bu gibi topraklarda gemrenin toklaşıp gomürleşmşi odun gibi bir hal aldığı görülür ki bundan fayda yerine zarar çıkar. Memleketlmizin çok yerleri killi toprak olduğu için gübreyi yufka gömmek lâzımdır.

Eğer toprak kumlu ise o zaman derin gömmek mulafık olur .

Tarlanin Gübrelenmesi usulünü anlattık. Sıra Fındıklığa kelde. Fındıklık nasıl gübreienecektir ?

Eğer fındıklık bavırlarda ise her ocağın debinden uzak olmak olmak üzre yani ince köklerin olduğu yerde ocağın üst tarafında mezar gibi açılacak çukuar gübre konulur ve üzeride tokraklı örtülür. Çukurun derin olmasına lüzüm yoktur.

Eğer fındıklığın yeri düz ise gübre o zuman her sene ocağın yalnız bir tarafına değil dörttarafına da verilebektir ancak her sene yin ocağın sadece bir tarafına verilecek o suretle dört sene içinde ocağın dört tarafına birer defa verilmiş olsun.

Çimento Tevziine Dair

Vilâyet Makamından :

Çimento talepleri, hakikî ihtiyaç miktarlarını gösteren beyannameler üzerinden yapılır. Bilumum hakikî veya hükmî, hususi şahıslar (Vekâletlere ve hususî idare ve Belediyelerle bunlara bağlı daire, teşekkül ve müesseselere karşı iş taahhut etmiş bulunan müteahhitler dahil) ellerinde satlık veya kendi işleri ve taahhütlerinden artmış çimento miktarını bu kararın neşri tarihinden itibaren bir hafta içinde ve devam etmekte olan işlerinden ilerde artacak çimentoları da işlerinin hitamında bir hafta zarfında ve karar mucibince kendilerine tahsis edilecek çimentodan ellerinde kalacak bakiyye mikdarını da çimentonun muhassas bulunduğu iş hitamı tarihinden itibaren keza bir haftta içinde kendilerine tahsis yapan yere bildirmeğe mecburdurlar.

Ölçü, Tartı Sahiplerinin Nazarıdikkatine

Belediye Riyasetinden :

Ölçüler nizamnamesinin 17 nci ve (S M T) talimatnamesinin 11 inci maddelerine göre aşağıda izah olunacağı veçhile bilumum tartı ve âletlerinin senelik muayenelerinin başlamasına kısa bir zaman kaldığından bütün ölçü ve tartı sahiplerinin kullanmakta ve kullanmıya hazır bulundurdukları [Baskül, Asma Kantar, Masa Terazisi, Asma Terazi, Bilumum Metreler, Litreler ile Kuru daneli Maddeler ölçekleri, gibi yıllık muayeneye tabi tutulan ölçüleri bulunduran bütün ölçü sahiplerinin Belediye Ayar Memurluğundan alacakları senelik beyanname leri temiz, hak ve silintisiz olarak doldurup 1 ikincikânun 1943 tarihinden 31 ikincikânun 1943] günü akşamına kadar vermeleri ve mukabilinde müracaat kâğıdı almaları mecburidir.

1 ikincikânun 1943 gününden 31 ikincikânun 943 gününe kadar beyanname almamış ve muracaat etmemiş olanlar hakkında kanuni muamele yapılacağı ehemmiyetle ilân olunur.

3—6

Et Fiyatları Hakkında

Belediye Encümeninden:

Yerli ve karaman koyun etinin bir kilosuna 110 kuruş keçi etinin bir kilosuna 85 kuruş, sığır etinin bir kilosuna 65 kuruş fiat tesbit olunmuştur. Bu karar hilâfına hareket edecek olanlar hakkında Millî korunma kanunu hükümleri tatbik edileceği ilân olunur

3-3

otobüs ve otomobilciler Hakkında

Belediye Encümeninden:

Trabzon Cümhuriyet Erzurum seyir Trabzon-Sürmene, Of, Trabzon-Akçaabat ve Vilâyetine giden yolcu otobüs ve otomobillerinin her birine birer adet sıhhî imdat çantası veya sandığı konulması ve içerisinde mal ûm olan ilâçların tam olarak bulundurulması ve bu gibi taşıtların hareketlerinden evvel yapılacak muayenelerde neticesinde bu levazımı sıhhiyeyi bulundurmıyanlara seyri sefer müsaadesi verilmemesi Vilâyet umumî hıfzıssıhha meclisi kararına atfen Encümenin 11—12—942 tarihli toplantısında kabul ve belediye memnuatı meyanına ithal edildiğinden kamyon, otobüs, kaptıkaçtı ve binek otomobillerinin tam teşkilâtlı birer sıhhî imdat çantası bulundurmaları ve bulundurmıyanların seyri seferlerine müsaade olunmıyacağı gibi haklarında kanuni muamele yapılacağı ilân olunur.

2 2

1943 MODEL

Ceryanlı ve Bataryalı

Meşhur

AGA

Radyoları Gelmiştir.

Harunlar Müessesesi

Zayi Tastikname

Trabzon Lisesi Sınıf 10 dan aldığım tastikıameyi zayi ettim yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

Trabzon Erzurum Oteli No6

İsmail Uslu

Zayi Tastikname

Trabzon Lisesi sınıf 9 dan aldığım tastikıameyi zayi ettim yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

Trabzon zeytinlik mahallesi No 22

Tahsin Gençsoy

Zayi Cüzdan

Akçaabat nufus dairesinden almış olduğum nufus cüzdanımı zayi ettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü olmadığı ilân olunur.

Akçaabadın suva köyünden Mustafa 325 doğumlu Hamit Akpınar

YENİYOL

Haftada iki defa

Salı, Cuma günleri çıkar

Umumî neşriyatı idare eden

Bekir Sükûti Kulaksızoğlu

Yıllığı (550)

Altı aylığı 300 kuruştur

Resmi ilânların satırı :

10 kuruştur

Günü geçen sayılar

25 kuruştur

İlân münderecatından mesuliyet kabul edilmez

Derç edilmeyen yazılar iade edilmez

Odun ve Kömür fiatl hakkında

Belediye Encümeninden :

Halihazırda piyasada mevcut odun ve kömürleri nazari itibara alınarak odun manavları tarafından satılacak olan kesilmemiş kuru odunların kilosuna kuruş, kesilmemiş yaş odunun beher kilosuna (3 kuruş, kesilmiş sobalık kuru odunun beher kilosuna kuruş, kesilmiş sobalık yaş odunun beher kilosuna kuruş azamî fiat konulmuştur.

Köyden kömür getirenlerin satacakları kömürünün beher kilosuna toptan (12) kuruş, kömürünün beher kilosuna toptan (10)kuruş, perakendecilerin çuvalla satacakları kalafka kömürünün kilosuna (13) kuruş yine perakendecilerin çuvalcakları Maçka kömürünün beher kilosuna (11) yine perakendecilerin kilo ile satacakları kalafka kömürünün beher kilosuna (14) kuruş, yine kilo ile perakende satılacak Maçka vesair kömürlerin beher kilosuna kuruş azamî fiat tesbit edilmiştir.

Bu kararın hilafına hareket edecek olanlar da Millî konunma kanunu hükümleri tatbik edilecekleri ilân olunur, 3—3

Kömür Sobası Olanlara

Mıntaka Iktisat Müdürlüğünden :

Evlerinde mâden kömürü sobası bulundurduğu ötedenberi mâden kömürü kullanan şahıslardan ajanı Daniş Eyiboğlu — Osman Akçay müessesesi beyannameleri alarak doldurmaları ve bunları Mıntaka İktisat Müdürlüğüne tevdi eylemeleri ilân olunur.

Ekmekler 300 gramd 400 grama çıkıyor

Belediye Riyasetinden :

1 — 1 İkincikânun 1943 Cuma gününden itibaren halk ekmek istihkakı 300 gramdan 400 grama çıkarılmıştır .

2 — Ekmek karşılığı olarak karneleri mukabilinde her aileye beher nufus başına 300 gram olmak üzere mısır danesi verilecektir. Bu miktar mısır danesini istihkak sahipleri arzu ettiği takdirde bir günlükten bir aylığa kadar alınabilecektir.

3 — Mısır danesinin tevzi mahalli Banka Pazarında Mustafa Özdayıoğlu mağazası olduğu ilân olunur.

Doğruluk

KİTABEVİ

Adliye Karşısında 141 No. lu

Mağazaya Taşınıyor

Aradığınız Her Nevi

Kitap ve Gazeteyi

ORADA BULACAKSINIZ.